N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 9 februari 1900, kl. 11 f. m.

Betänkande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående ändrad ordning för upptagande i riksstaten af inkomsttiteln bevillning af fast egendom samt af inkomst.

I en till bevillningsutskottet hänvisad proposition, n:o 26, har Kongl. Maj:t — under förklarande, att Kongl. Maj:t ansåge bevillningen af fast egendom samt af inkomst böra upptagas i riksstaten för det år, under hvilket den inflyter, samt denna åtgärd böra på sådant sätt genomföras, att 1900 års Riksdag för år 1901 åtoge sig bevillning till hälften af det nu utgående beloppet att uppföras i sistnämnda års riksstat samt att 1901 års Riksdag likaledes för samma år åtoge sig bevillning till hälften af det nu utgående beloppet att uppföras i i riksstaten för år 1902, och förty icke ifrågasatte, att innevarande Riksdag skulle åtaga sig större bevillning af fast egendom samt af inkomst än till belopp af 3,000,000 kronor — föreslagit Riksdagen att besluta, att 1 och 7 §§ af kongl. förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst den 3 december 1897 skola erhålla följande förändrade lydelse, nemligen:

1 §.

För all inom riket belägen *fast egendom,* hvartill ock räknas *frälseränta,* skall, med de undantag, som i 4 § upptagas, bevillning utgöras efter fastighetens uppskattade värde.

Denna bevillning utgår:

a) för *jordbruksfastighet* med tre öre för hvarje fulla ett hundra kronor samt

b) för *all annan fastighet* och *frälseränta* med två och ett halft öre för hvarje fulla ett hundra kronor af uppskattningsvärdet.

Uppgår den sålunda uträknade bevillningen icke till jemnt öretal, nedsättes bevillningens belopp till närmast lägre jemna öretal.

7 §.

För all behållen *inkomst,* vare sig af *kapital* eller *arbete,* skall, med de undantag, som i 11 § omförmälas, bevillning erläggas med en half för hundra af inkomstbeloppet.

Till stöd för den kongl. propositionen är åberopadt hvad som finnes anfördt i det vid Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof fogade protokoll öfver finansärenden för den 13 januari innevarande år.

Till nämnda protokoll har chefen för finansdepartementet i nu förevarande fråga yttrat följande:

»Då jag den 14 januari 1898 underställde Eders Kongl. Maj:ts pröfning frågan om beräkningen af statsverkets inkomster för då närmast förestående statsregleringsperiod, ifrågasatte jag, huruvida icke skäl kunde förefinnas att åt en del af det, enligt hvad redan då kunde förutses, betydliga öfverskottet å 1897 års statsreglering söka bereda en sådan användning, att derigenom på ett verksamt och varaktigt sätt bereddes styrka åt kommande statsregleringar. Det hade nemligen sedan längre tid tillbaka anmärkts såsom en oegentlighet, att flera inkomsttitlar och främst bland dem bevillningen af fast egendom samt af inkomst inflöte till statsverket först under året näst efter det, till bestridande af hvars utgifter de påräknats. Tydligt vore, att, om anordningar kunde vidtagas, genom hvilka sagda inkomster kunde beräknas såsom tillgång för det år, under hvilket de verkligen inflöte, härigenom skulle för all framtid beredas en mot ifrågavarande inkomsters belopp svarande tillökning i statsverkets rörelsekapital eller kassaförlag. Det vore endast en tidsfråga, när den direkta beskattningen komme att intaga ett mera betydande rum i statens skattesystem än dittills, och det vore icke länge sedan en tilläggsbevillning till lika belopp med bevillningen utgick. Det vore derför önskvärdt, att en förändrad ordning för särskildt bevillningens upptagande i riksstaten läte sig genomföras.

Eders Kongl. Maj:t fann godt förordna om närmare utredning af den sålunda väckta frågan.

Sedan den sålunda föreskrifna utredningen blifvit af vederbörande myndigheter verkställd, föreslogos i den till 1899 års Riksdag aflåtna nådiga

proposition angående statsverkets tillstånd och behof åtgärder för reformens genomförande, men frågan vann då ej sin lösning.

Det lärer ej kunna förnekas, att det ligger en oegentlighet deruti, att, då riksstaten för ett visst år uppgöres, bland de tillgångar, som påräknas för att möta detta års utgifter, upptagas inkomster, hvilka inflyta först året derefter. I en enskild hushållning skulle ett sådant tillvägagående anses afgjordt olämpligt; i statens kunna olägenheterna i viss mån motvägas derigenom, att statsverket besitter ett kassaförlag, som vid behof träder emellan med förskott. Men i ögonen fallande är, på sätt jag tillförene till statsrådsprotokollet anfört, att statsregleringen skulle beredas en väsentligt ökad styrka, derest anledningarna till detta årligen återkommande, så att säga normala behof af förskott undanröjdes, likasom det väl äfven måste anses naturligast, att de under ett år beräknade utgifter täckas af under samma år inflytande inkomster.

De inkomster, som inflyta först året efter statsregleringsåret, äro grundskatt, kavalleriregementenas hästvakansspanmål, afgifter för persedelunderhållet vid rusthållsinfanteriet, den af rusthåll utgående trosspassevolansafgiften, tillfälliga rotevakansafgifter, soldatvakansafgift, båtsmansvakansafgift, arrendemedel, mantalspenningar och bevillning af fast egendom samt af inkomst. Af dessa inkomsttitlar äro samtliga, med undantag af arrendemedlen, mantalspenningarne och bevillningen, af sådan natur, att de jemlikt föreskrifterna i lagarne af den 2 december 1892 komma att inom kort upphöra att utgå eller ock ersättas de skattskyldige till hela sitt belopp, och torde derför, på sätt till statsrådsprotokollet den 13 januari 1899 anfördes, skäl saknas att vidtaga någon förändring i fråga om tiden för deras upptagande i riksstaten, likasom, af skäl som till nämnda statsrådsprotokoll anfördes, med åtgärden i fråga om arrendemedlen och mantalspenningarne torde kunna anstå. Deremot anser jag, med fästadt afseende på statsverkets nuvarande gynsamma läge, tidpunkten synnerligen lämplig för ett förnyadt upptagande af frågan om bevillningens uppförande i riksstaten ett år senare än för närvarande eger rum.

Det mål, som nu närmast bör eftersträfvas, är, att den bevillning, som inbetalas vid uppbördsstämman i början af ett visst gifvet år — 1900, 1901 eller 1902 — äfven upptages i riksstaten för samma år. Har man vunnit detta, är reformen genomförd, ty sedan har man endast att fortgå på samma väg. Svårigheten ligger i öfvergången till den nya ordningen. *1900* års Riksdag åtager sig, enligt nu gällande ordning, en bevillning att upptagas i *1901* års riksstat, men att inflyta först år *1902*. Nu vill man exempelvis, att den bevillning, som inflyter år 1902, äfven skall upptagas i riksstaten för år 1902. Men den bevillning, som enligt 1900 års Riksdags beslut

inflyter år 1902, kan icke upptagas i 1902 års riksstat, emedan den redan förut är upptagen i 1901 års riksstat och icke kan tjena två gånger. Då man öfvergår till en sådan ordning, att bevillningen användes till bestridande af statsutgifterna det år, under hvilket den inflyter, är det klart, att, om allt i öfrigt går som dittills och inga särskilda åtgärder vidtagas, två särskilda bevillningar komma att sammanträffa under ett år. Lika klart är, att de särskilda åtgärder, som måste vidtagas för att undvika detta sammanträffande under ett år af två bevillningar, måste bestå deri, att en årsbevillningssumma elimineras bort. Det är detta, som fordras för den nya ordningens genomförande.

Genast bör erinras, att detta borteliminerande af en årsbevillningssumma icke kan ske derigenom, att de skattskyldige befrias från utgörande af ett års bevillning. Detta vore visserligen den enklaste utvägen, men så länge bevillningen utgör grunden för politisk och kommunal rösträtt äfvensom för flerehanda utskylder och afgifter, kan den icke för ett år undvaras. Bevillningen måste således som förut årligen påföras och utgöras. Häri inträder ingen ändring. Åtgärderna för bortelimineringen af en årsbevillningssumma måste inskränkas till riksstaterna, så att, medan bevillningens utgörande ostördt fortgår, riksstaten så uppgöres, att *en* sådan bevillningssumma kan undvaras, vare sig nu utelemnandet i sin helhet förlägges till en riksstat eller fördelas på två. På detta sätt invinnes, kan man säga, ett år och sammanträffandet af två bevillningar under ett år förebygges.

För uteslutandet i sagda syftemål af en årsbevillningssumma ur riksstaten hafva hufvudsakligen tre särskilda utvägar varit ifrågasatta. Två af dem hafva afsett att låta uteslutningen i sin helhet drabba *ett* års riksstat. Enligt den utväg, som ifrågasattes i den till 1898 års Riksdag aflåtna statsverksproposition, skulle *1900* års Riksdag icke åtaga sig någon bevillning för år 1901, men *1901* års Riksdag åtaga sig bevillning för samma år, *1901*, att inbetalas år *1902*. Här vore det således året 1901, som skulle, i den bemärkelse jag nyss tagit ordet, invinnas, i det att 1900 års bevillning, betalbar år 1901, upptoges i riksstaten för år 1900 och 1901 års bevillning, betalbar år 1902, upptoges i 1902 års riksstat, medan 1901 års riksstat uppgjordes utan beräknande af någon bevillning.

Enligt en annan utväg, föreslagen af statskontoret och kammarrätten i underdånigt utlåtande af den 19 november 1898, skulle i stället staten för året 1900, så att säga retroaktivt, uppgöras utan bevillning. *1900* års Riksdag skulle nemligen besluta, att den i riksstaten för samma år, *1900*, redan uppförda bevillningen skulle ur densamma uteslutas och ersättas med andra tillgångar samt i stället öfverflyttas till riksstaten för år *1901*. Då den sålunda till öfverflyttning föreslagna 1900 års bevillning inflyter år 1901

och enligt förslaget skulle uppföras i 1901 års riksstat, vore förändringen redan sistnämnda år genomförd. Den bevillning, som 1901 års Riksdag för samma år, 1901, skulle åtaga sig, skulle naturligen upptagas i riksstaten för år 1902, hvilket år den inflyter.

Jag behöfver icke nu mot hvarandra väga dessa båda förslag. Mot båda har erinrats, att, ehuru enligt såväl det ena som det andra förslaget bevillning hvarje år skulle af de skattskyldige erläggas, likväl enligt båda förslagen riksstaten för ett år — enligt det förstnämnda förslaget 1901 och enligt det senare 1900 — skulle uppgöras utan anlitande af bevillning, och att, då i § 9 riksdagsordningen stadgas, att till ledamöter i Första Kammaren äro, bland andra, valbara män, som minst tre år näst före valet skattat för viss inkomst af kapital eller arbete, tvekan skulle kunna uppstå, huruvida en person kan anses hafva »skattat» ett år, i hvars riksstat ingen bevillning finnes upptagen. Frågan härom beror på tolkning af sagda grundlagsparagraf, och äfven om man skulle anse den såsom möjlig anmärkta tolkningen mindre sannolik, kan ej förnekas, att försigtigheten bjuder att icke utsätta sig för den eventualiteten, att, efter skedd framflyttning af bevillningen, åt paragrafen komme att i domstolsväg gifvas en sådan tolkning, att grundlagsbestämmelserna om valbarhet till Första Kammaren skulle i väsentliga delar för en tid mista sin tillämplighet.

Den tredje utvägen för åvägabringande af bevillningens framflyttning är den, som föreslogs i den till 1899 års Riksdag aflåtna statsverksproposition. Enligt denna skulle bevillningen icke i sin helhet uteslutas ur något års riksstat, men *en* årsbevillningssumma ändock uteslutas derigenom, att i *två* riksstater bevillning toges i beräkning endast till halfva beloppet mot det vanliga. *1900* års Riksdag skulle för år *1901* åtaga sig en bevillning att upptagas i *1901* års riksstat och inbetalas år *1902*, allt således i vanlig ordning, men med den skilnad, att bevillningen endast skulle utgå med halfva beloppet af den nuvarande bevillningen eller med 3 öre för hvarje fulla 100 kronor af det uppskattade värdet af jordbruksfastighet, med $2^1/_2$ öre för samma belopp af det uppskattade värdet af annan fastighet och frälseränta samt $^1/_2$ procent af uppskattad beskattningsbar inkomst. Vidare skulle *1901* års Riksdag för år *1902* åtaga sig likaledes half bevillning att upptagas i *1902* års riksstat och inbetalas samma år *1902*. Förändringen vore härmed genomförd, då den bevillning, 1902 års Riksdag åtoge sig för år 1903, komme att sistnämnda år inflyta o. s. v.

Mot detta förslag kan icke rigtas samma anmärkning som mot de båda förut omförmälda, i det att bevillning icke allenast erlagts hvarje år, utan äfven upptagits i riksstaten för hvarje år. I två års riksstater upptages bevillning endast till halft belopp, men hvarje år erlägges bevillning till fullt

belopp, i det att den halfva bevillning, som 1900 års Riksdag för år 1901 skulle åtaga sig, skulle inbetalas år 1902 vid samma uppbördsstämmor, då den bevillningshälft, som 1901 års Riksdag skulle åtaga sig för år 1902, vore afsedd att inbetalas.

I fråga om berörda förslag anfördes vidare till statsrådsprotokollet den 13 januari 1899, att några ändringar i hittills gällande bestämmelser emellertid erfordrades. Om än, såsom statskontoret och kammarrätten i deras ofvan omförmälda utlåtande af den 17 november 1898 anfört, åtgärderna för bevillningens påförande måste vidtagas under året näst före det, då bevillningen erlades, och dessa åtgärder måste förberedas och delvis verkställas redan innan Riksdagen kunde komma i tillfälle att besluta om den bevillning, som skulle i nästföljande års riksstat uppföras och samma år erläggas, syntes det dock icke vara nödvändigt att, såsom af embetsverken ifrågasattes, från sjelfva bevillningsförordningen utbryta och i en särskild tills vidare och intill dess annorlunda förordnades gällande författning upptaga alla de i bevillningsförordningen nu befintliga föreskrifter om uppskattning af fast egendom samt af inkomst genom dertill särskildt utsedda taxeringsmyndigheter, om verkställighet af och besvärs anförande öfver dessa myndigheters beslut, om debitering, uppbörd och redovisning äfvensom instruktionen för taxeringsmyndigheterna. Då nemligen taxeringsnämnderna sammanträdde först efter den 20 juni samt den af Riksdagen efter den nya ordningens införande antagna bevillningsförordning kunde utfärdas och vara tillgänglig före denna tid, vore dessa nämnder i tillfälle att tillämpa de af Riksdagen sist antagna bevillningsstadgar. De föregående taxeringsåtgärderna afsåge hufvudsakligen insamlande af erforderliga uppgifter, och bevillningsberedningarne uppgjorde endast förslag till uppskattningar, hvilket arbete alltid komme de blifvande taxeringarne till godo, äfven om de blifvit verkstälda efter den förut gällande bevillningsförordningen. Då det för öfrigt vore antagligt, att med bevillningsförordningen måste företagas en väsentlig omarbetning med anledning af det förslag, som från den af Eders Kongl. Maj:t tillsatta komité för utredning angående sättet för kommunalbeskattningens skiljande från bevillningen vore att förvänta, borde för det dåvarande ändringar i bevillningsförordningen begränsas så långt möjligt vore. Af 1898 års Riksdag hade såsom vanligt föreskrifvits, att då gällande bevillningsförordning skulle lända till efterrättelse för år 1899 och intill slutet af det år, under hvars lopp ny förordning angående denna bevillning blefve af Riksdagen fastställd. Då det beslut om bevillningen för 1901, hvilket 1900 års Riksdag komme att fatta, måste kunna omedelbart tillämpas, på det att samma bevillning måtte kunna under år 1901 inflyta, hade det antagits, att 1899 års Riksdag skulle besluta om då gällande bevillningsförordnings tillämpning, icke till slutet af år 1900,

utan till dess annorlunda af Riksdagen förordnades; hvarjemte det ansetts klart, att de i sjelfva bevillningsförordningen intagna skattesatserna »sex öre», »fem öre» och »en för hundra» skulle af 1899 års Riksdag ändras till respektive »tre öre», »två och ett halft öre» samt »en half procent». Om till äfventyrs erforderlig höjning af det i § 70 af då gällande bevillningsförordning till viss procent af bevillningsumman bestämda belopp, som skulle användas till arfvoden och bestridande af andra kostnader för taxeringen, komme 1900 års Riksdag att besluta.

Sagda förslag ledde dock, såsom ofvan blifvit antydt, icke till åtgärd, då hel bevillning af nästlidet års Riksdag togs i anspråk för uppgörande af staten för år 1900. I utlåtande n:o 33 med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande anförde emellertid samma Riksdags bevillningsutskott, bland annat, att enligt utskottets åsigt en bevillning, som Riksdagen åtoge sig för ett visst år, alltid måste vara den bevillning, som efter verkställd taxering påfördes den för samma år mantalsskrifna befolkningen; och det syntes derför kunna ifrågasättas, huruvida det icke vore lämpligare att bestämma, att, sedan *1900* års Riksdag — jag inskjuter här i stället för de af utskottet anförda årtal dem, om hvilka nu är fråga — åtagit sig half bevillning för år 1901 att upptagas i 1901 års riksstat och inbetalas år 1902, *1901* års Riksdag skulle åtaga sig ytterligare half bevillning för samma år (men ej för 1902), likaledes att inbetalas år 1902, men att upptagas i sistnämnda års riksstat.

Nekas kan ej, att öfvergången till den nya ordningen i vissa afseenden varder underlättad, derest hädanefter såsom hittills den bevillning, som t. ex. år 1901 påföres de skattskyldige, äfven anses vara 1901 års bevillning, ehuru den uppföres i 1902 års riksstat, hvilket då bör ske med angifvande, att den utgör 1901 års bevillning. Om den bevillning, som påföres år 1901, i olikhet med hittills anses utgöra bevillning, icke för år 1901, utan för år 1902, i hvars riksstat den uppföres, kan i fråga om kommunalutskylder, landstingsskatt, bidrag till skjutsentreprenader m. fl. afgifter, som utgå i visst förhållande till bevillningen, ovisshet stundom tänkas uppstå, till hvilket års bevillning de vore hänförliga, och vissa rubbningar härigenom kunna uppkomma. Och vidare vinnes den fördelen, att de båda halfva bevillningar, som enligt 1900 och 1901 årens Riksdagars beslut skulle åtagas att utgå år 1902, så väl den ena som den andra vore bevillningar för år 1901 — då 1901 års Riksdag åtager sig half bevillning för år 1901, torde denna lämpligen förklaras jemte den af 1900 års Riksdag förut åtagna bevillningen för 1901 utgöra samma års bevillning — och derför kunna i de debetsedlar, som skola liqvideras vid 1902 års uppbördsstämmor, sammanföras till *en* summa. Detta har den fördelen, att ingen som helst rubbning

behöfver ske i beräkningen af de kommunalutskylder, som skola påföras i förhållande till 1901 års bevillning. Om deremot 1901 och 1902 årens bevillningar endast skulle utgå med halfva det normala beloppet, måste antingen i kommunernas debiterings- och fyrktalslängder för dessa år skatten per fyrk — under i öfrigt lika skattebehof — fördubblas eller ock en öfvergångslag utfärdas, enligt hvilken för de ifrågavarande åren en fyrk påfördes för hvart femte i stället för hvart tionde öre o. s. v. Detta undvikes naturligtvis, om båda bevillningshälfterna, i stället för till olika, hänföra sig till samma år. I sådant fall erfordras ej heller förändrade bestämmelser i fråga om beloppet af den så kallade bevillningsprocenten eller provisionen för uppbörden af bevillningen.

Någon tvekan om grundlagsenligheten deraf, att 1901 års Riksdag i riksstaten för år 1902 uppför en för år 1901 åtagen bevillning, lärer ej kunna uppstå. 1901 års Riksdag har att reglera staten för år 1902, att — för att använda ordalagen i § 62 regeringsformen — pröfva statsverkets behof och en deremot svarande bevillning sig åtaga. Bevillningen skall användas för 1902 års behof, men grundlagen lägger intet hinder i vägen för dess påförande redan år 1901 till inbetalning år 1902. Erinras må, att 1867 års Riksdag, som anvisat en summa af $1^1/_2$ million riksdaler, att för anskaffande af tidsenliga vapen till stärkande af rikets försvarskraft utgå med $^1/_2$ million under år 1867 och 1 million under år 1868, såsom bidrag till täckande af denna anslagssumma beviljade en särskild tilläggsbevillning att under namn af vapenskatt utgå på grund af 1867 års bevillningstaxering och inbetalas vid de under år 1868 infallande uppbördsstämmor, äfvensom att 1879 års Riksdag, som åtog sig en tilläggsbevillning för år 1880, att utgå på grund af sistnämnda års bevillningstaxering och inbetalas vid 1881 års uppbördsstämmor, tillika, såsom bidrag till betäckande af en å statsregleringen för år 1878 uppkommen brist, åtog sig en särskild tilläggsbevillning att utgå på grund af bevillningstaxeringen för det löpande året — 1879 — och inbetalas vid 1880 års uppbördsstämmor.

Genomförandet af den nu ifrågavarande åtgärden rörande bevillningen kräfver, såsom redan blifvit erinradt, samverkan af 1900 och 1901 årens Riksdagar. Hela åtgärden gestaltar sig synnerligen enkel. För målets vinnande kräfves af 1900 års Riksdag allenast, att densamma i vanlig ordning åtager sig bevillning för år 1901, dock endast till halfva beloppet af det normala, samt besluter om bevillningsförordningens tillämpning, icke till slutet af det år — 1901 — under hvars lopp ny förordning angående bevillningen varder af Riksdagen fastställd, utan till dess annorlunda af Riksdagen förordnas. 1901 års Riksdag har derefter att åtaga sig bevillning till enahanda

belopp med den afvikelse likväl från den vanliga ordningen, att bevillningen åtages för samma år, 1901.

Om man skulle antaga, att, efter det 1900 års Riksdag vidtagit de åtgärder, som på den ankomma för reformens genomförande, 1901 års Riksdag mot förmodan skulle undandraga sig att lemna sin medverkan till dess fullföljande, i det att sistnämnda Riksdag icke, såsom enligt planen för reformen vore afsedt, endast åtoge sig half bevillning för år 1901, utan i stället i hittills vanlig ordning åtoge sig hel bevillning för år 1902, erfordras en förändring i beloppet af den s. k. bevillningsprocent, som enligt § 70 i bevillningsförordningen af den 3 december 1897 skall af 1901 års bevillning användas till arfvoden och bestridande af andra kostnader för taxeringen. Enligt mom. 1 i berörda § eger i hvarje län pröfningsnämnden för ändamålet använda och fördela högst ett belopp, motsvarande 3 procent af de första 100,000 kronor, hvartill länets hela bevillningssumma uppgår, 2 procent af derpå följande 50,000 kronor och 1 procent af allt hvad bevillningssumman öfverstiger 150,000 kronor. I Stockholms stad eger pröfningsnämnden enligt mom. 3 i samma § för enahanda ändamål disponera ett belopp, som svarar mot högst $1^1/_2$ procent af samma stads hela bevillningssumma för året. Om 1901 års Riksdag icke, utöfver den af 1900 års Riksdag beslutade halfva bevillningen för 1901, åtager sig ytterligare en half bevillning för samma år, kommer årets bevillningssumma endast att uppgå till hälften af hvad den under normala förhållanden skulle utgjort och bevillningsprocenten följaktligen äfven att bestiga sig till allenast hälften af det normala beloppet. Det besvär och de kostnader i och för bevillningstaxeringen, till hvilkas bestridande bevillningsprocenten anvisats, äro emellertid oförändrade, och synes derför, under den nu antagna förutsättningen, lämpligt, att 1901 års Riksdag, utan ändring af ordalydelsen i § 70, särskildt beslutar, att vid beräkning af de belopp, som jemlikt sagda § mom. 1 och 3 må för år 1901 af vederbörande pröfningsnämnder högst användas till bestridande af arfvoden och andra kostnader för taxeringen, till grund för beräkningen för hvarje län och för Stockholms stad må läggas en bevillningssumma, uppgående till dubbla beloppet af det, hvartill bevillningssumman enligt taxeringslängderna för året uppgår.

I fråga slutligen om den anordning, som, under förutsättning att den nu ifrågasatta förändringen beträffande sättet för bevillningens upptagande i riksstaten kommer till stånd, erfordras för att revision af räkenskaperna rörande de statsinkomster, som komme att i riksstaten upptagas ett år senare än för närvarande och sålunda anses tillhöra detta senare år, ändock komme att ega rum på samma tid och i samma ordning som nu, torde, på sätt statskontoret och kammarrätten i ofvan omförmälda underdåniga utlåtande af den

19 november 1898 föreslagit, böra dermed så förfaras, att bevillningen fortfarande upptages i uppbördsräkenskaperna (fögderiernas och städernas specialräkningar) för det år, hvarunder debitering af bevillningen eger rum, dock endast inom linien för att i räkenskaperna för det följande året, då bevillningen inflyter, utföras i kolumn, samt med iakttagande att alla handlingar rörande debitering och uppbörd af bevillningen bifogas uppbördsräkenskaperna för förstnämnda år. Jemlikt nådiga brefvet den 5 juli 1884 lärer på statskontoret ankomma att vidtaga de jemkningar i räkenskapsformulären, som af förändringen påkallas.»

Till den af chefen för finansdepartementet lemnade redogörelse för frågans behandling och de skäl, som af honom anförts till stöd för den föreslagna förändrade anordningen, kan icke finnas mycket att tillägga. På sätt chefen för finansdepartementet i sitt anförande omförmält, har sistlidet års bevillningsutskott i anledning af det då väckta förslaget i samma syfte yttrat, att den föreslagna förändringen syntes synnerligen önskvärd såsom egnad att bereda ökad styrka åt kommande statsregleringar. Mot det då framlagda förslaget gjorde utskottet emellertid den erinran, att enligt utskottets åsigt en bevillning, som Riksdagen åtager sig för ett visst år, alltid måste vara den bevillning, som efter verkställd taxering påföres den för samma år mantalsskrifna befolkningen. I enlighet med denna af utskottet uttalade åsigt har i det af Kongl. Maj:t nu framlagda förslaget vidtagits den förändring, att enligt detta senare förslag framdeles såsom hittills den bevillning, som för ett visst år påföres de skattskyldige, äfven betecknas såsom samma års bevillning, ehuru den uppföres i påföljande års riksstat. Härigenom synes den fara för uppkommande olägenheter, som ett genomförande af 1899 års förslag ansågs möjligen kunna medföra och som föranledde, att utskottet då stälde sig tveksamt mot förslaget, vara aflägsnad.

För att än ytterligare åskådliggöra de två ofvan omförmälda förslagen och för underlättande af en jemförelse mellan dessa har utskottet velat här lemna en sammanställning af nämnda båda förslag i tabellarisk form på följande sätt:

Bevillning af fast egendom samt af inkomst.			
Åtagen af *Riksdagen* år:	Åtagen *för* år:	Upptagen i *riksstaten* år:	*Erlägges* år:
	Enligt Kongl. Maj:ts förslag år 1899.		
1899	1900	1900	1901
1900	1901 (till hälften)	1901 (med hälften)	1902 (med hälften)
1901	*1902* (till hälften)	1902 (med hälften)	1902 (med hälften)
1902	*1903*	1903	1903
	Enligt Kongl. Maj:ts förslag år 1900.		
1899	1900	1900	1901
1900	1901 (till hälften)	1901 (med hälften)	1902 (med hälften)
1901	*1901* (till hälften)	1902 (med hälften)	1902 (med hälften)
1902	*1902*	1903	1903

Utskottet, som i likhet med föregående års bevillningsutskott anser ifrågavarande reform önsklig och som icke har något att erinra mot det af Kongl. Maj:t nu föreslagna sättet för genomförandet af denna reform, hemställer derför,

1:o) att Riksdagen måtte, med bifall till den kongl. propositionen, besluta, att 1 och 7 §§ af kongl. förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst den 3 december 1897 skola erhålla den i kongl. propositionen angifna, här ofvan intagna förändrade lydelse.

Beträffande chefens för finansdepartementet uttalande derom, att, för den händelse ifrågavarande kongl. proposition vunne Riksdagens bifall, jemväl erfordrades, att innevarande Riksdag skulle besluta om bevillningsförordningens tillämpning, icke till slutet af det år, under hvars lopp ny förordning angående bevillningen blefve af Riksdagen fastställd, utan till dess annorlunda af

Riksdagen förordnades, kommer utskottet att framdeles, efter det Riksdagen fattat sitt beslut öfver utskottets här ofvan gjorda hemställan, afgifva utlåtande; hvilket utskottet får

2:o) för Riksdagen anmäla.

Stockholm den 8 februari 1900.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservation

af herr grefve *H. E. G. Hamilton,* som ansett, att ärendet bort behandlas af sammansatt bevillnings- och statsutskott.

Stockholm, K. B. Boströms boktryckeri, 1900.